

ZLATÝ LIST V KARANTÉNĚ

ODPOVĚDI

Mykologie – náročnější pro starší

1 bod za každou správnou odpověď

1. Jak se jmenuje houba na obrázku? Díváte se na její spodní stranu.

klanolístka obecná

(pozná se podle lupenů, které jsou jakoby zdvojené – rozeklané)

2. To, co jste viděli z houby na předchozím obrázku, se nazývá hymenofor a může být různě tvarovaný. Nejčastější jsou hymenofory lupenaté nebo rourkaté. Která z následujících hub má ostnitý hymenofor (tedy má na spodní straně „bodlinky“?)

c) lošák jelení (šiškovec (hřibovitá houba) a březovník (chorošotvará houba) mají hymenofor rourkatý a pevníky mají hymenofor hladký)

Generální partner

3. Epidemie nesoužije jen lidi dnes. Které dvě skupiny/druhy živočichů jsou v posledních desetiletích decimovány chorobami, které způsobují houby?

a) netopýři a žáby

Netopýři trpí tzv. „nemocí bílých nosů“, kterou způsobuje houba *Pseudogymnoascus destructans* (dříve rod *Geomyces*). Tato nemoc páchá velké škody hlavně v Americe, kam byla zavlečena a působí hromadné úhyny netopýřů, kteří tam zimují v jeskyních i po státech. Žáby pak trpí kožním onemocněním, jehož původcem je *Batrachochytridium dendrobatidis*. Tato mikroskopická houba byla s laboratorními chovy drápatek rozšířena po celém světě a např. v oblasti And již pravděpodobně způsobila vyhynutí několika endemických druhů žab.

Naopak d'áblové medvědovítrí trpí přenosnou rakovinou (přenáší se kousáním), čili chorobou působenou nekontrolovaně se množícími buňkami samotných d'áblů. Račí mor, který se k nám dostal s invazními druhy raků ze Severní Ameriky, působí *Aphanomyces astaci*, která dříve byla řazena mezi houby, ale později se zjistilo, že je příbuzná spíše některým řasám (např. chaluhám a rozsivkám) – patří do skupiny Chromista (nověji TSAR nověji se to možná zase přejmenovalo – jisté ale je, že houba to není).

Vrubozobí ptáci mohou nejspíš trpět ptačí chřipkou, což je virové onemocnění, a nosorožců je tak málo, že se mezi nimi snad ani žádná epidemie šířit nemůže (pokud tedy nepočítáme stále řádící epidemii pytláctví). Zvonci a v menší míře i další pěvci na krmítkách trpí trichomonózou, kterou způsobuje prvok bičenka drůbeží. Česká společnost ornitologická spustila program mapování rozšíření této i dalších ptačích chorob, do kterého se můžete zapojit – více informací najdete zde: <https://www.birdlife.cz/jak-jsou-v-cesku-rozsirene-ptaci-choroby-zapojte-se-do-mapovani/>

A konečně hromadné úhyny stredoasijských antilop sajk (to jsou ty s chobůtkem) způsobila zřejmě kombinace oslabení vlivem výkyvů klimatu a napadení bakteriemi *Pasteurella multocida*.

4. To, čemu se říká choroše, je ve skutečnosti spousta různých rodů. Který s následujících rodů nejčastěji najdeme na vrbách?

c) ohňovec

(síťkovec a pštěň rostou na dubech a troudnatec dává přednost bukům, případně břízám)

Generální partner

5. Kterou z následujících hub obvykle nenajdete v potoce?

b) krasočíška

(krasočíška – roste na povrchu půdy. Ostatní jmenované houby si nejraději lebedí na ponořených větvích (případně šiškách), ideálně v horských potůčcích)

6. Jakým způsobem se šíří výtrusy houby na obrázku?

c) zoochorie (šíření s pomocí živočichů)

(konkrétně pachem připomínajícím rozkládající se maso láká mouchy, aby si umazaly nožičky ve slizu, který obsahuje výtrusy, a pak je roznáší)

Generální partner

7. Z následujících hub je většina saprotrofních (tj. rozkládá odumřelá těla nebo části těl jiných organismů, především rostlin – tj. např. dřevo, listí) a jedna je mykorhizní (tj. žije v symbióze s kořeny rostlin). Která je ta mykorhizní?

a) hřib

(i proto mají hříby často v druhovém názvu jméno stromu, se kterým nejčastěji mykorhizu tvoří – např. hřib smrkový apod.)

8. Napište rodový i druhový název

hadovka smrdutá

Generální partner

9. Malá poznávačka na závěr. Kromě vzhledu vám napovíme, že tyto houby tvoří plodnice na přelomu zimy a jara. Tahle, kterou stačí určit do rodu (ono do druhu byste ji museli mikroskopovat), se dá potkat téměř výhradně v tomto období.

ohnivec (jestli je rakouský, jurský nebo šarlatový z fotky nepoznáte)

Generální partner

10. Napište rodový i druhový název houby, která tvoří plodnice na přelomu zimy a jara. Můžete ji najít téměř přes celou zimu – jsou zde dvě fotky (10 A. a 10 B.), abyste viděli i rozmanitost v různých stadiích.

A)

B)

penízovka sametonohá

Generální partner